

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά τη διδασκαλία του παρακάτω μικροδιηγήματος, δημιουργήστε:

A. Πιθανές διατυπώσεις ερμηνευτικού σχολίου

B. Ενδεικτικό ερμηνευτικό σχόλιο

Έχετε στη διάθεσή σας 20΄

I. ΚΕΙΜΕΝΟ: Αχιλλέας Κυριακίδης, «Disperato ma non troppo»*

Το παιδί έχει αποφάσει και πετάει κάτω ψίχουλα. Ο άντρας το μαλώνει. Η γυναίκα λέει δεν πειράζει, ασ' το παιδί, θα τα μαζέψω εγώ. Ο άντρας καταβροχθίζει την εφημερίδα. Η γυναίκα είναι μπροστά στο νεροχύτη, της έρχεται να βάλει τα κλάματα. Το παιδί κοιμάται. Κάθονται μπροστά στην τηλεόραση: ο Όλιβερ Τουίστ ζητάει κι άλλο χυλό, με τις γνωστές συνέπειες. Η γυναίκα, τελικά, βάζει τα κλάματα. Ο άντρας λέει τι μυξοκλαίς εκεί, ταινία είναι. Αλλάζει κανάλι. Η καινούργια οθόνη διαφημίζει τροφές για σκύλους. Η γυναίκα κλαίει πάλι. Ο άντρας λέει δεν υποφέρεσαι, τρώγεσαι με τα ρούχα σου, βαρέθηκα. Η γυναίκα λέει θα φύγω. Ο άντρας λέει κάτι που δεν ακούγεται, σαν μέσα από την κοιλιά του. Η γυναίκα λέει μου 'φαγες τα νιάτα μου και κάτι άλλο που κι αυτό δεν ακούγεται. Ακούγεται όμως η πόρτα που ανοίγει και κλείνει. Ο άντρας φωνάζει αχώνευτη έχεις καταντήσει δεν είναι ζωή πια αυτή μαζί σου. Η γυναίκα βρίσκεται μπροστά στην εξώπορτα της πολυκατοικίας, έτοιμη να δρασκελίσει το κατώφλι, να απορροφηθεί από τη νύχτα. Σε λίγο, ο άντρας κατεβαίνει τις σκάλες. Η γυναίκα είναι καθισμένη εκεί. Ο άντρας κάθεται δυο σκαλοπάτια πιο πάνω. Η γυναίκα έχει σταματήσει να κλαίει. Ο άντρας τής δίνει τσιγάρο. Δε λένε τίποτα. Κάθονται έτσι δέκα-δώδεκα λεπτά. Ο άντρας λέει τι θα φάμε;

A. Κυριακίδης, Μουσική (μικρά πεζά), Ύψιλον, 1995.

*«Απελπισμένος μα όχι πολύ»

I. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΟΥ

1. Ποιο είναι το κύριο θέμα που θίγει ο συγγραφέας στο κείμενο; Πώς αναδεικνύεται μέσα από την παρουσίαση των προσώπων και της κατάστασής τους; Ποια είναι η δική σας στάση απέναντι στα πρόσωπα; Να παρουσιάσετε την άποψή σας σ' ένα κείμενο 150 -200 λέξεων.

2. Ποια είναι η συναισθηματική κατάσταση των προσώπων; Με ποιο πρόσωπο συμπάσχετε περισσότερο; (περίπου 200 λέξεις)

3. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, αντιδρούν έτσι τα πρόσωπα του διηγήματος; Είναι, κατά τη γνώμη σας, συνηθισμένο φαινόμενο στην εποχή μας; (περίπου 200 λέξεις)

4. Με βάση το «μοτίβο του φαγητού», να αναδείξετε το θέμα του διηγήματος και τη στάση σας απέναντι στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα πρόσωπά του. (περίπου 200 λέξεις)

II. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Στο μικροδιήγημα παρουσιάζεται ένα ζευγάρι εγκλωβισμένο στην καθημερινή του ρουτίνα, να «κατασπαράσσονται» μεταξύ τους, χωρίς να επικοινωνούν, αδύναμοι να απεξαρτηθούν από τη σχέση τους. Η συμβατική σύμβίωσή τους αναδεικνύονται μέσα από το μοτίβο του φαγητού («έχει αποφάει και πετάει κάτω ψίχουλα», «καταβροχθίζει την εφημερίδα», «ζητάει κι άλλο χυλό», «διαφημίζει τροφές για σκύλους», «τρώγεσαι με τα ρούχα σου», «σαν μέσα από την κοιλιά του», «μου 'φαγες τα νιάτα μου», «αχώνευτη έχεις κατανήσει», «Ο άντρας λέει τι θα φάμε;»), ενώ οι ρόλοι τους είναι διακριτοί στο σπίτι (ο άντρας καταβροχθίζει την εφημερίδα καθώς η γυναίκα είναι στον νεροχύτη). Η δυστυχία της γυναίκας και η ταραχώδης συναισθηματική κατάστασή της φαίνονται από το συνεχές κλάμα της, που επαναλαμβάνεται τρεις φορές στο κείμενο κι από την επιθυμία της να «απορροφηθεί από τη νύχτα», να φύγει. Η «απελπισία» του άντρα είναι φανερή από τον τίτλο «disperato» (σε αρσενικό γένος) και η στάση του απέναντί της, όπως και η αγανάκτησή του από τις υποτιμητικές φράσεις που τις αποδίδει («δεν υποφέρεσαι, τρώγεσαι με τα ρούχα σου, βαρέθηκα», «αχώνευτη έχεις κατανήσει δεν είναι ζωή πια αυτή μαζί σου»). Ο κοφτός και ασθματικός λόγος του διηγήματος, που συγκροτείται από σύντομες κύριες προτάσεις χωρίς στίξη, και η κινηματογραφική τεχνική του διηγήματος με τα πλάνα και τον εικονοποιητικό λόγο δείχνουν την ένταση στη σχέση τους, ενώ η διάστασή τους τονίζεται με τη χρήση της αντίθεσης, η οποία διακρίνει όλες τις ενέργειές τους: διαφορετική αντιμετώπιση της «αταξίας» του παιδιού, έλλειψη ενσυναίσθησης από την πλευρά του άντρα απέναντι στη δυστυχία της γυναίκας του και παράλληλοι οι μονόλογοί τους (μιλάνε χωρίς να ακούγονται). Παρά το ότι ο άντρας βρίσκεται σε θέση υπεροχής σε σχέση με τη γυναίκα, η οποία συμβολίζεται και με τη διαφορετική θέση τους στα σκαλοπάτια (ο άντρας κάθεται δυο σκαλοπάτια πιο πάνω από τη γυναίκα), ωστόσο είναι πλήρως εξαρτημένος από αυτήν στις καθημερινές του ανάγκες, αλλά ανάλγητος στην απόγνωσή της και στην τάση φυγής της. [Είναι φανερό ότι ταυτίζομαι με τη γυναίκα για τους παραπάνω λόγους].